

ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА РОЗВИТКУ САНАТОРНО-КУРОРТНИХ ПІДПРИЄМСТВ В РЕГІОНАХ

**Сазонець І.Л., д.е.н., професор, професор кафедри туристичного та готельно-ресторанного бізнесу ВНПЗ
«Дніпровський гуманітарний університет»**

Особливості роботи санаторно-курортних підприємств в умовах ринкової економіки, значне скорочення обсягів їх фінансування з національного і місцевих бюджетів та коштів обов'язкового соціального страхування, ослаблення координації їх діяльності з боку держави за останні десять років призвели до скорочення числа санаторіїв, пансіонатів з лікуванням та санаторіїв-профілакторіїв на 30%, числа ліжок в них — на 20%, а також до погіршення матеріально-технічної бази ряду санаторно-курортних установ[3].

Кожен регіон України має унікальні рекреаційні ресурси, що дозволяє повною мірою використовувати туристичний потенціал регіонів. Крім формування та використання туристичного потенціалу регіональний розвиток санаторно-курортної діяльності впливає на можливості лікування, оздоровлення, рекреації жителів регіону. Санаторно-курортна справа традиційно є складовою частиною національної та регіональної економіки і одним з найважливіших об'єктів державного регулювання. Крім виконання своєї основної функції, здравниці створюють соціальний стабілізуючий ефект за рахунок створення нових робочих місць в соціально-побутовій та виробничій інфраструктурі, що підвищує зайнятість населення і прискорює соціально-економічний розвиток регіону.

Державна політика в сфері збереження здоров'я громадян базується на всебічному розвитку наявного в країні рекреаційного потенціалу. Актуальність теми дослідження цього питання обумовлена необхідністю збільшення ролі санаторно-курортних підприємств в економіці і соціальній політиці, змінами, що відбулися на ринку санаторно-курортних послуг, розвитком міжрегіонального та міжнародного співробітництва, необхідністю впровадження сучасних методів державного регулювання галузі. Розвиток санаторно-курортного комплексу супроводжується низкою як позитивних, так і негативних результатів, що вимагає наукового узагальнення та впровадження більш досконалого механізму управління його функціонування адекватною кількістю та обсягом завдань, які стоять перед ним.

Проблемам формування сучасної державної політики в туристичній

сфері в загальній та діяльності санаторно-курортних підприємств зокрема присвятили свої праці відомі вітчизняні автори. В своїх працях ці автори досліджували економічну доцільність використання рекреаційного потенціалу окремих України, соціальне значення розвитку окремих видів туристичної діяльності та формування цілісної державної політики розвитку цієї сфери. Окремо слід визначити значення монографії Джинджояна В.В. «Базисні детермінанти розвитку туристичних підприємств на основі їх соціальної діяльності»[1]. В цій монографії автором досліджено теоретичні та методологічні основи функціонування і розвитку рекреаційних підприємств в контексті реалізації соціальної парадигми, визначено фундаментальні детермінанти розвитку діяльності таких підприємств, запропоновано напрямів реалізації соціальних детермінант в діяльності туристичних підприємств та ін. проведено аналіз розвитку туристичних підприємств в контексті реалізації соціальної парадигми, визначено концептуальні напрями розвитку діяльності туристичних підприємств. Дослідження автора є основою для розробки методологічних основ державної політики діяльності санаторно-курортних підприємств і дозволяють визначити їх особливе соціальне значення.

Метою проведеного нами дослідження є визначення місця санаторно-курортних підприємств в державній регіональній політиці розвитку здоров'язбережувального простору України на основі їх особливого соціального значення та в контексті можливості надання якісних медичних послуг світового рівня. Така мета зумовлена наявністю в нашій країні відомих оздоровчих комплексів світового рівня [2].

В монографії Джинджояна В.В. «Базисні детермінанти розвитку туристичних підприємств на основі їх соціальної діяльності» було науково обґрунтовано та впорядковано чинники соціальної діяльності туристичних підприємств. В монографії автор надав соціальні функції туристичних послуг за видами туризму та виокремив при цьому особливе значення таких видів туризму як «медичний», «оздоровчий», «зелений». Саме в цих сферах туризму частіше за все розвивають свою діяльність санаторно-курортні підприємства. Це відповідає основним напрямкам їх діяльності, наявністю унікальних рекреаційних можливостей, досвідом медичного персоналу цих закладів.

Розвиток санаторно-курортного комплексу супроводжується рядом як позитивних, так і негативних результатів, що вимагає наукового узагальнення та впровадження більш досконалого механізму

державного регулювання його функціонування, адекватного кількості та обсягом завдань, які стоять перед ним.

Серед санаторно-курортних підприємств Дніпропетровської області за результатами рейтингування Міністерства соціальної політики слід визначити як найкращі наступні заклади: санаторій «Курорт Орловщина», санаторій «Дніпровський», санаторій «Сонячний», санаторій «Славутич», санаторій «Гармонія». Крім того в Дніпропетровській області Функціонує відомий курорт «Солоний лиман», який за своїм функціональним підпорядкуванням відноситься до Міністерства охорони здоров'я, хоча по суті є санаторною установою. Аналогічні заклади санаторного типу, що підпорядковуються МОЗ є і в інших регіонах.

Основними завданнями державного регулювання, контролю і координації розвитку санаторно-курортних підприємств в Україні є підвищення ефективності санаторно-курортного лікування і якості обслуговування хворих на курортах, використання сучасних технологій прийому, розміщення, харчування, екскурсійного обслуговування осіб, які перебувають на курортах.

1. Сазонець І.Л., Ходак О.В. Соціальне значення та місце санаторно-курортних підприємств в державній політиці розвитку туризму. *Стратегія і тактика державного управління*. 2020. № 3 – 4, С. 44 – 47.

2. Джинджоян В.В. Базисні детермінанти розвитку туристичних підприємств на основі їх соціальної діяльності : монографія. Запоріжжя : Класичний приватний університет, 2020. 248 с.

3. Сазонець О.М., Ганкіна М.С. Дослідження ефективності рекреаційної діяльності санаторіїв України за допомогою використання методу таблиць виживання. Проблеми підвищення ефективності економіки та управління в сучасних умовах: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 19 грудня 2016 р. О., 2016. С. 89 – 92.

4. Сазонець І. Л. Концептуальні основи державного регулювання розвитку рекреаційної діяльності санаторно-курортних підприємств. *Інвестиції: практика та досвід*. 2017. № 6. С. 5–8.